

ҚОНУНИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОРАИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон, с.2013, №3, мод.186; с.2014, №3, мод.150)
(Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 [№ 1075](#), аз 8.08.2015 [№ 1216](#))

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро оид ба ташкил, танзим ва назорати савдо ва хизматрасониҳои маишӣ, инчунин фароҳам овардани шароити зарурӣ барои савдо ва хизматрасониҳои маишӣ бо мақсади қонеъ гардонидани талаботи истеъмолкунандагон ба мол, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои маишӣ дар қаламрави Қумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур муносибатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва субъектҳои хоҷагидорро вобаста ба ташкил ва амалӣ намудани савдо ва хизматрасониҳои маишӣ, инчунин муносибатҳои субъектҳои хоҷагидорро ҳангоми савдо ва хизматрасониҳои маишӣ танзим менамояд.
2. Муқаррароти Қонуни мазкур нисбат ба ташкил ва амалӣ намудани муносибатҳои Қумҳурии Тоҷикистон вобаста ба савдои хориҷӣ, савдо дар биржаҳои молӣ, инчунин хариду фурӯши қоғазҳои қиматнок, объектҳои молу мулки ғайриманқул, маҳсулоти табиноти истеҳсолию техникӣ, аз ҷумла қувваи барқ ва энергияи гармӣ татбиқ намегардад.
3. Шартҳо ва тартиби фурӯши молҳои, ки муомилоти онҳо дар байни субъектҳои хоҷагидор маҳдуд аст, тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистон танзим карда мешаванд.
4. Муносибатҳои вобаста ба ташкили бозорҳои чаканафурӯшӣ, фурӯши мол дар бозорҳои чаканафурӯшӣ ва хизматрасониҳои маишӣ тибқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасониҳои маишӣ танзим карда мешаванд.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- молҳои истеъмолӣ - маҳсулоти дар шакли табиӣ ё коркардшудаи дар муомилот буда, ки онро инсон ҳамчун хӯрок истифода мебарад (аз ҷумла, маҳсулоти хӯроки кӯдакон, маҳсулоти хӯроки парҳезӣ), оби нӯшокии дар зарфҳо ҷойкардашуда, маҳсулоти спиртдор, оби ҷав, нӯшобаҳо ва нӯшокиҳои ғайриспиртӣ, ки дар асоси онҳо тайёр карда шудаанд, сақич, иловаҳои хӯрокворӣ ва фаъоли биологӣ;
- хизматрасониҳои табиноти истеъмолӣ - натиҷаи ҳамкориҳои бевоситаи байниҳамдигарии фурӯшанда (иҷрокунанда) ва харидор (истеъмолкунанда), инчунин фаъолияти шахсии фурӯшанда (иҷрокунанда) чиҳати қонеъ гардонидани талаботи харидор (истеъмолкунанда) ҳангоми хариду фурӯши мол, ташкил ва татбиқи истеъмолҳои маҳсулоти хӯроки умумӣ, хизматрасониҳои маишӣ ба аҳоли;
- маҳсулоти истеҳсоли худии корхонаҳои хӯроки умумӣ - таом ва маҳсулоти қаннодию кулинарӣ, нӯшокӣ, намудҳои нимтайёри онҳо, ки инсон истеъмол менамояд ва дар корхонаҳои хӯроки умумӣ мутобиқи технология ва дастури (ретсепти) тайёркунӣ тавассути коркарди сард ё гарми маҳсулоти озуқаворӣ истеҳсол шуда, барои фурӯши минбаъда ва ташкили истеъмолҳои он пешбинӣ шудаанд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 [№ 1075](#));
- савдо - фаъолияти шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ оид ба муносибатҳои хариду фурӯши молҳои истеҳсолгардида, коркард ё харидшуда, инчунин иҷрои қору хизматрасониҳои маишӣ вобаста ба фурӯши маҳсулот;
- феҳристи савдо ва хизматрасониҳои маишӣ - низоми ягонаи иттилооти давлатӣ, ки маълумотро оид ба субъектҳои савдо ва хизматрасониҳои маишӣ дар бар мегирад;
- савдои чакана - намуди савдо вобаста ба хариду фурӯши молҳои ниёзи истеъмолкунанда дар раванди қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти шахсӣ;
- савдои хурди чакана - намуди савдои чаканаи мол ва хизматрасонӣ, ки ба шароити маҳсули нигоҳдорию фурӯши мол ва хизматрасонӣ тавассути объектҳои доимӣ, инчунин бо ёрии объектҳои сайёри таҳти идоракунии умумӣ қарордошта, аз ҷумла павилёнҳо, дӯконҳои хурд, автоматҳои молфурӯшӣ, аробачаҳои молфурӯшӣ, мағозаҳои автомобилӣ, автосистернаҳо, ки барои фурӯш таъин шудаанд;

- шабакаи савдо - маҷмӯи ду ё якчанд объектҳои савдо, ки таҳти идоракунии умумӣ қарор доранд ва бо таъғай ягона ё дигар воситаҳои фардикунонӣ истифода бурда мешаванд;
- савдои яклухт - намуди савдои мол барои истифода дар фаъолияти соҳибкорӣ (аз ҷумла, хариду фурӯш) ё барои дигар мақсадҳо таъин гардида, ба истифодаи шахсӣ, оилавӣ, рӯзгор ва дигар намуди истифодаи инфиродӣ вобаста намебошад ва дар объектҳои савдои махсусгардонидашуда ё омехта ҳангоми мавҷудияти нуқтаҳои махсус анҷом дода мешавад;
- хӯроки умумӣ - фаъолияти шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ оид ба истеҳсол, коркард, фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ва озуқаворӣ;
- корхонаи хӯроки умумӣ - объекте (тарабхона, қаҳвахона, ошхона, бар, комбинати хӯроки умумӣ, фабрикаи кулинарии мактабӣ, сеҳи озуқаворӣ барои мусофирони ҳавопаймоҳо, ошхонаи парҳезӣ, вагон-тарабхона, қаҳвахона-автомат, автоматҳои обфурӯшӣ, буфет, мағозаи (шӯъбаи) кулинарӣ), ки барои истеҳсоли маҳсулоти кулинарӣ, кулчақандҳо ва фурӯши онҳо ё ташкили истеъмол пешбинӣ гардидаанд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- дастури (ретсепти) таом ва маҳсулоти кулинарӣ - ҳуҷҷати асосии меъёрии технологие, ки ба чараёни технологӣ ва маҳсулоти тайёр талаботи ягона дошта, муайянкунандаи меъёрҳои харчи ашё ва маҳсулот ҳангоми тайёр намудани таом ва маҳсулоти кулинарӣ дар корхонаҳои хӯроки умумӣ истифода мегардад;
- хизматрасонии маишӣ - фаъолияти шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ оид ба иҷрои қору хизматрасонии пулакӣ барои қонебгардонии эҳтиёҷоти маишӣ ё дигар эҳтиёҷоти шахсии истеъмолкунандагон мутобики номгуӣ хизматрасонӣ (ба истиснои гаравхона (ломбард) тибқи шартномаи хизматрасонии маишӣ);
- корхонаҳои хизматрасонии маишӣ - ташкилотҳои хизматрасон, ки фаъолияти онҳо ба қонебгардонии талаботи аҳоли ба хизматрасонии маишӣ нигаронида шудаанд (устохонаҳо, ателйе, бунгоҳҳои қабул, хушқашӯӣ, ҳаммом, шустигарӣ, сартарошхона, суратгирхона ва ғайра);
- маркази логистикӣ - корхонаи махсусгардонидашудае, ки вазифаи асосии он аз ҷойгиркунонӣ ва нигоҳдории борҳо (молҳо), ба ҷо овардани расмиёти гумрукӣ ва хизматрасонии иттилоотӣ иборат мебошад;
- субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ - шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ, ки мол ё хизматрасониро ба истеъмолкунанда бо роҳи савдои чакана ё савдои хурди чакана пешниҳод мекунад ва (ё) мефурӯшад, хизматрасонии хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маиширо ба аҳоли анҷом медиҳад, инчунин шахсе, ки хочагии ёрирасони шахсӣ дошта, маҳсулоти кишоварзии дар он истеҳсол ё коркарднамудаашро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон савдо мекунад;
- объекти савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ объектҳои доимӣ ва сайёр, бино ё як қисми бино, иморат ё як қисми иморат, ки барои савдои чакана, хизматрасонии хӯроки умумӣ, хизматрасонии маишӣ ба аҳоли, ҳисоббаробаркунии музднок бо истеъмолкунандагон ҳангоми фурӯши мол бо таҷҳизоти махсуси савдою технологӣ ҷиҳозонида шудаанд;
- объекти доимии савдо - бино ё як қисми бино, иморат ё як қисми иморат, ки бо пойдевори чунин бино, иморат ба замин мустаҳкам пайваст шуда, ба шабақаҳои таъминоти муҳандисию техникӣ васл мебошад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- объекти сайёри савдо - бинои муваққатӣ ё конструксияи муваққатӣ, ки новобаста ба пайваст будан ё набудан ба шабақаҳои муҳандисию техникӣ дар қитъаи замин устувор намебошад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- объекти сайёри савдои хурди чакана - ғурфа, автосистернаҳо ва аробачаҳо, ки барои фурӯши мол ва ё маҳсулоти хӯроки умумӣ ва (ё) хизматрасонӣ пешбинӣ шудаанд;
- бозори фурӯши чакана - маҷмӯи молу мулк, ки аз қитъаи замини аз ҳудуди ҳамшафат ҷудо ва бо объектҳои дар он қарордошта, аксаран аз объектҳои шабакаи савдои хурди чаканаи дорой вазифаи мутамаркази хизматрасонӣ, идоракунӣ ва муҳофизатӣ иборат буда, барои фурӯши молҳо (иҷрои қорҳо, хизматрасонии маишӣ) дар асоси нархҳои озоди бевосита ҳангоми бастанӣ шартномаҳои хариду фурӯши чакана ва шартномаҳои пудратии маишӣ муайяншуда пешбинӣ гардидаанд;
- бозори универсалӣ - бозори фурӯши чакана, ки дар он камтар аз ҳафтод фоизи миқдори умумии ҷойҳои савдо барои фурӯши як навъи мол таъин гардидааст;
- бозори махсусгардонидашуда - бозори фурӯши чакана, ки дар он бештар аз ҳафтод фоизи миқдори умумии ҷойҳои савдо барои фурӯши як навъи мол таъин гардидааст;

- бозори кооперативии кишоварзӣ - бозори маҳсулоти кишоварзӣ, ки он аз ҷониби ташкилоти мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли кооперативи истеъмоли ба қайди давлатӣ гирифташуда идора карда мешавад;
- бозори кишоварзӣ - бозори маҳсустардонидашуда, ки дар он фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ба роҳ монда мешавад;
- маъмурияти бозор - шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки ба субъектҳои соҳибкорӣ барои савдо ва хизматрасонии маишӣ шароит фароҳам меорад, ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маиширо ҷудо намуда, феҳристи фурӯшандаҳои бозор ва феҳристи шартномаҳоро дар бораи пешниҳоди ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ пеш мебарад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 [№ 1075](#));
- ҷойи савдо дар бозор - ҷой дар бозор (аз ҷумла павилйон, дӯкони, хайма, ғурфа), ки аз ҷониби маъмурияти бозор маҳсус барои фурӯши молҳо (ичрои қору хизматрасонӣ) ҷудо карда ва таҷҳизонида шуда, ба талаботи муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи танзими савдо ҷавобгӯ мебошад;
- корти фурӯшанда - овезаи сарисинагӣ оид ба маълумоти асосӣ дар бораи фурӯшанда, ки тибқи талаботи муқаррарнамудаи Қонуни мазкур аз ҷониби маъмурияти бозор ба фурӯшанда дода мешавад;
- феҳристи фурӯшандаҳои бозор - номгӯи маълумот оид ба фурӯшандаҳо, ки аз ҷониби маъмурияти бозор тартиб дода мешавад;
- феҳристи шартномаҳо дар бораи пешниҳоди ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ - номгӯи маълумот оид ба фурӯшандаҳо, пудратчиҳо ва иҷрокунандагон тибқи шартномаи басташуда бо маъмурияти бозор (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 [№ 1075](#)).

Моддаи 3. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ
 Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 4. Принципҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ

Савдо ва хизматрасонии маишӣ ба принципҳои зерин асос меёбанд:

- таъмини амнияти озуқаворӣ;
- асоснок ва объективӣ будани тадбирҳои танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- ҳамгироии механизмҳои танзимкунӣ бо принципҳо ва меъёрҳои умумиэътирофшудаи ҳуқуқи байналмилалӣ ва созишномаҳои байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон;
- беасос даҳолат накардани мақомоти давлатӣ ба танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- ҳифзи бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз молҳои бесифат ва қалбакӣ;
- ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии субъектҳои савдо ва шахрвандон;
- таъмини муомилоти озоди мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмоли дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- дастгирии давлатии корхонаҳои хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ.

Моддаи 5. Танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ

Танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ бо роҳҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- муқаррар намудани талабот ва қоидаҳои ташкил ва амалигардонии он;
- танзими зиддиинҳисории савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таъминоти иттилоотӣ дар ин соҳа;
- назорати давлатӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- бамеъёрдарории техникӣ, стандартизатсия, тасдиқи мутобиқат ба талаботи санадҳои меъёрии техникӣ дар соҳаи бамеъёргирии техникӣ ва стандартизатсия ва бақайдгирии молҳо, сертификатсияи дастури (ретсепти) таомҳо, маҳсулоти кулинарию қаннодӣ ва дигар маҳсулоти хӯроки умумӣ (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 [№ 1075](#)).

БОБИ 2. ИДОРАКУНӢ ДАР СОӢАИ ТАНЗИМИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ мансуб мебошанд:

- татбиқ намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- таҳия ва тасдиқ намудани концепсия ва дурнамои давлатӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки ба таъмини амнияти озуқаворӣ нигаронида шудаанд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- муайян намудани мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасдиқи барномаҳо оид ба самтҳои афзалиятноки савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасниф ва истифода аз дигар усулҳои танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасдиқи қоидаҳои пешбурди савдо ва хизматрасонии маишӣ, инчунин пешбурди феҳристи онҳо;
- амалӣ намудани салоҳияти дигаре, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ муқаррар намудааст.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ

Ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ (минбаъд - мақоми ваколатдори давлатӣ) дохил мешаванд:

- таҳияи пешниҳодот оид ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- иштирок дар татбиқи чораҳои таъмини амнияти озуқаворӣ;
- тасдиқи тавсияҳои методӣ оид ба таҳияи барномаҳои минтақавии рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таҳияи пешниҳодҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ, фароҳам овардани шароити мусоид барои истеҳсол ва фурӯши мол (хизматрасонии маишӣ) ва ғайри онҳо;
- ташаккули додани маҳзани иттилоотии ҷумҳуриявии давлатӣ оид ба бозори молҳо ва хизматрасонии таъиноти истеъмолӣ, инчунин муқаррар намудани санадҳои иттилоотӣ, ки барои ташкили маҳзани иттилоот дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳатман пешниҳод карда мешаванд;
- сари вақт огоҳ намудани субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

Моддаи 8. Ваколатҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ ваколатҳои зеринро доранд:

- гузаронидани мушоҳидаҳои иттилоотии таҳлилии вазъи бозори молҳои муайян ва анҷом додани савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таҳия ва татбиқи чорабиниҳо, ки ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ мусоидат менамоянд;
- таҳия ва татбиқи барномаҳои минтақавии рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасдиқи нақшаи ҷойгиркунонии объектҳои савдо дар маҳалҳо мутобиқи нақшаҳои рушди минтақаҳо;
- ташаккули захираҳои иттилоотии шаҳру ноҳияҳо барои таъмини фаъолияти самараноки бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмолӣ;
- бо назардошти шароити маҳаллӣ муқаррар намудани номгуӣ намудҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳими молу хизматрасонӣ, ки барои фурӯш (ё хизматрасонӣ) дар объектҳои махсусгардонидашуда ҳатмӣ мебаранд, ташкили хизматрасонӣ ба гурӯҳҳои алоҳидаи шахсоне, ки аз дастгирии иҷтимоӣ истифода мебаранд;
- муқаррар намудани тартиби ҷойгиркунонии объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ бо назардошти шароити маҳал мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- муқаррар намудани речаи кории ташкилоту объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ давлатӣ ва мувофиқа намудани речаи кории ташкилоту объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ғайридавлатӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- ташкили омӯзиш ва пешгуӣ талабот ба мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмолӣ, мушоҳидаи иттилоотии таҳлилии вазъи бозори молу хизматрасонии таъиноти истеъмолӣ дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳо;
- ташаккули захираҳои иттилоотии давлатӣ дар бораи бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмолӣ дар шаҳру ноҳияҳо;

- таҳияи барнома ва муқаррар намудани талаботи ягона бо мақсади ороиш додани корхонаҳои бозори истеъмоли вобаста ба санаҳои муҳими давлатӣ ва ба таври мушаххас ҷойгир намудани иттилоот бо назардошти шароити маҳал;
- ташаққули захираи мол бо назардошти эҳтимолияти рух додани ҳолатҳои фавқулодда;
- ҳавасмандгардонӣ ва дастгирии татбиқи лоиҳаҳои сармоягузори оид ба сохтмони марказҳои логистикӣ молрасонӣ, қабул ва нигоҳдории маҳсулоти кишоварзӣ, ташаққули гурӯҳи молҳо барои фиристодан ба субъектҳои хоҷагидори савдои яклухт ва (ё) чаканаи маҳсулоти кишоварзӣ ва озуқаворӣ;
- дастгирии ташкилотҳои кооператсияи истеъмоли, хоҷагиҳо ва кооперативҳои кишоварзӣ, ки дар маҳалҳо бо хариду фурӯш машғуланд;
- ҳавасмандгардонӣ ба кори ғаболна ва ҳамкориҳои муштараки субъектҳои савдо, молрасонӣ, гузаронидани намоишҳо ва ярмаркаҳо дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- андешидани тадбирҳо барои ҳавасмандгардонии иқтисодӣ ва дастгирии сохтмон, ҷойгиркунонии объектҳои инфрасохтори иҷтимоӣ ва таъмини дастрасии субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ба молу мулки давлатӣ;
- таҳлили нишондиҳандаҳои молиявӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва дигар нишондиҳандаҳои вазъи савдо дар минтақаҳои маъмурию ҳудудӣ ва самарабахшии тадбирҳои андешидашуда оид ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таҳия ва тасдиқи нақшаи ҷойгиркунонии объектҳои сайёри савдо бо назардошти таъмин намудани аҳоли бо майдонҳои савдо;
- мусоидат ва дастгирии ҳамҷониба оид ба фароҳам овардани шароит барои фурӯши молҳои истеҳсоли ватанӣ;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

БОБИ 3. ОБЪЕКТҲОИ САВДО, ХУСУСИЯТҲОИ ТАШКИЛИ САВДО, ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ, НАМУДҲО ВА ҶОЙГИРКУНИИ ОНҲО

Моддаи 9. Объектҳои савдо ва намудҳои асосии савдо

1. Ба объектҳои савдо мансубанд:

- объектҳои савдо;
 - объектҳои хӯроки умумӣ.
2. Ба намудҳои асосии савдо савдои яклухт, савдои чакана, хӯроки умумӣ ва дигар намудҳои савдо, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, дохил мешаванд.
3. Хӯроки умумӣ тавассути объектҳои хӯроки умумӣ ба роҳ монда шуда, ба намудҳои (опшона, тарабхона, қаҳвахона, бар ва ғайра) ҷудо мегардад, ки дорои категорияҳои нархгузори иловагӣ (люкс, олий, якум, дуюм, сеюм) ё бе нархгузори иловагӣ мебошанд.
4. Тартиби ҷудо намудани объектҳои хӯроки умумӣ ба намудҳо ва дараҷаи мансубияти онҳо ба ин ё он категорияи нархгузори аз ҷониби соҳибони ин объектҳо бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 10. Хусусиятҳои ташкили хӯроки умумӣ

1. Субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ хизматрасонии хӯроки умумиро оид ба қонебгардонии талаботи истеъмолкунанда ба хӯрок ва таъмини фароғат амалӣ менамоянд.
2. Хизматрасонии корхонаҳои хӯроки умумии дорои намуд ва дараҷаҳои гуногун дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:
- ғизогирӣ;
 - тайёр намудани маҳсулоти кулинарӣ ва маҳсулоти қаннодӣ;
 - ташкили истеъмом ва хизмат;
 - фурӯши маҳсулоти кулинарӣ;
 - ташкили фароғат;
 - иттилоотию машваратӣ;
 - дигар намудҳои хизматрасонӣ, ки онҳоро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.
3. Пешниҳоди таомнома ба мизочон дар объектҳои хӯроки умумӣ ҳамчун пешниҳод (офертаи оммавӣ) барои бастанӣ шартномаи хариду фурӯши маҳсулоти хӯроки умумии дар таомнома зикршуда эътироф карда мешавад.
4. Маҳсулоти истеҳсоли худӣ корхонаҳои хӯроки умумӣ тибқи технология ва дастури (ретсепти) тайёркунии таомҳо, маҳсулоти кулинарӣ ва қаннодӣ дар асоси дастури (ретсепти) таомҳо ва

маҳсулоте, ки барои истифодаи ҳатмӣ дар корхонаҳои хӯроки умумии ҳама гуна шаклҳои моликият аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда шудааст, тайёр карда мешавад.

5. Субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ метавонанд ҳам шахсони ҳуқуқии мустаклили ҳама гуна шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва ҳам воҳидҳои сохтории корхонаҳои истеҳсоли бошанд.

6. Субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ, ки воҳиди сохтории корхонаҳои истеҳсоли, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо мебошанд, аз ҳуқуқ ва имтиёзҳои ба дигар воҳидҳои сохтории чунин корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо пешниҳодшуда баробар истифода мебаранд.

7. Ба субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ, ки хизмати муассисаҳои табобатӣ, талабагон, донишҷӯён, нафақахӯрон, маъюбон ва дигар гурӯҳҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ осебпазирро анҷом медиҳанд, дар асоси шартномаҳо шароити имтиёзноки иҷораи бино, хизматрасонии коммуналӣ ва дигар хизматрасонӣ фароҳам оварда мешаванд.

8. Муқаррароти Қонуни мазкур ва стандартҳо оид ба хизматрасонии хӯроки умумӣ мутобиқи стандартҳои давлатии соҳаи хӯроки умумӣ ҳамзамон бо дигар стандартҳои соҳаи хӯроки умумӣ истифода гардида, нисбат ба корхонаҳои хӯроки умумии ҳамаи шаклҳои моликият, намуд ва дараҷаҳои гуногун, инчунин соҳибкорони инфиродӣ, ки дар соҳаи хӯроки умумӣ фаъолият менамоянд, татбиқ мегарданд.

9. Стандартҳои зикргардида аз ҷониби корхонаҳои хӯроки умумӣ ва соҳибкорони инфиродӣ барои ташкили фаъолияти худ, инчунин барои амалӣ намудани сертификатсияи хӯроки умумӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таъмини беҳатарии ҳаёт ва саломатии истеъмолкунандагон ва ҳифзи муҳити зист истифода бурда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 8.08.2015 № [1216](#)).

Моддаи 11. Савдо дар бозор

1. Дар бозор фурӯши яклухт ва чаканаи маҳсулоти озуқаворӣ ва ғайриозуқаворӣ, молҳои саноатӣ, маҳсулоти кишоварзӣ, мевачоти растаниҳои худрӯй, дигар молҳои истеъмолӣ ва ғайристеъмолӣ, инчунин чорво амалӣ карда мешавад.

2. Савдо дар бозор дар объектҳои савдо бо фароҳам овардани шароити зарурии хариди мол, иҷрои корҳо, хизматрасонӣ, нигоҳдорӣ ва фурӯши мол бо истифодаи таҷҳизоти савдо ва таҷҳизоти технологияи савдо (пештахта, пешдӯкон, яхдон ва дигар таҷҳизот), асбобҳои ченаки вазн мутобиқи талаботи санитарияи гигиенӣ, зидди сӯхтор, ҳифзи табиат ва дигар талаботи муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ гардонидани мешавад.

3. Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон речаи қонинҳои бозорҳои давлатиро муқаррар ва ғайридавлатиро мувофиқа менамояд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № [1075](#)).

4. Фурӯшанда дар ҷойи савдо бояд дорои чунин мавод бошад:

- овеза бо нишондоди номи ташкилот, иттилоот дар бораи макони ҷойгиршавии он;
- китоби сабти арзу шикоят ва пешниҳодот;
- ҳуҷҷатҳое, ки манбаи воридшавии молҳоро нишон медиҳанд;
- ҳуҷҷатҳое, ки сифат ва беҳатарии молҳоро тасдиқ мекунанд;
- дафтарчаи тиббии намунаи муқарраргардида;
- корти фурӯшанда.

5. Ташкили фурӯши мол (иҷрои қору хизматрасонӣ) дар бозор ба зиммаи маъмурияти бозор вогузор карда мешавад.

6. Дар доираи фаъолияти мазкур маъмурияти бозор ҳамаҷуз санҷиши талаботи зеринро амалӣ менамояд:

- корти фурӯшанда бо зикри насаб, ном, номи падари фурӯшанда ва номи ташкилот;
- ҷойҳои савдо аз ҷониби онҳо ишғолкардашуда;
- ҳангоми ошкор шудани ҳолатҳои риоя накардани талаботи зикргардида, тадбирҳои бартараф кардани онҳоро меандешад ё дар ҳамаҷуз рӯз мақомоти дахлдори назоратӣ ва санҷиширо огоҳ месозад.

7. Маъмурияти бозор ӯҳдадор аст, ки баҳисобгирии маблағ ва молу мулкҳо ба роҳ монанд, талаботи муқаррарнамудаи қонунгузориро ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ бо субъектҳои савдо дар бозор риоя намояд, субъектҳои савдо дар бораи тағйир ёфтани тарифи пардохт дар муҳлати на дертар аз 3 рӯз огоҳ намояд.

8. Аз ҷониби ташкилот ва маъмурияти бозор иҷро накардани ӯҳдадорихои бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи онҳо гузашташуда (риоя накардани меъёрҳои шахрсозӣ ва

сохтмон, талаботи бехатарии зидди сӯхтор, санитарию эпидемиологӣ, хифзи мухити зист, пешниҳод накардани иттилоот ба мақомоти дахлдори назоратӣ ва ғайра) метавонад боиси ба ҷавобгарӣ кашидани ҳам ташкилот, ҳам шахсони мансабдори он, аз ҷумла манъ кардани ғайриқонунии ташкилот гардад.

9. Ба зиммаи маъмурияти бозор ӯҳдадорӣ пешбурди феҳристи фурӯшандаҳои бозор ва феҳристи шартномаҳо дар бораи пешниҳоди ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ бозор карда мешавад. Иттилоот оид ба феҳристҳои зикргардида метавонад аз ҷониби мақомоти андоз бо мақсади назорат дархост карда шавад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

Моддаи 12. Меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ

1. Мақсади рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ аз ноил гардидан ба меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ - меъёрҳои асосии арзёбии дастрасии молҳои истеъмоли ва ғайристеъмоли, дастрасии хизматрасонии маишӣ барои аҳоли ва қонунгардонии талабот ба ҷунин молҳо ва хизматрасонӣ иборат мешавад.

2. Меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби пардохти ҷунин меъёрҳо, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, таҳия карда мешаванд.

3. Меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ дар таркиби ҳуҷҷатҳое, ки самти рушди иҷтимоию иқтисодии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳоро муайян менамоянд, тасдиқ гардида, дар ҳуҷҷатҳои банақшагирии ҳудудӣ, нақшаҳои генералӣ, барномаҳои ҳудудӣ ва минтақавии рушди савдо ва нақшаҳои ҷойгиркунонии объектҳои сайёри савдо ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Моддаи 13. Талабот нисбат ба ҷойгиркунонии объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ

1. Субъектҳо барои ғайриқонуният кардан дар бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмоли объектҳои асосӣ ва ғайриасосии махсус таҷҳизонидашудаи доимӣ ва сайёро истифода мебаранд.

2. Ҷойгиркунонии объектҳои зерин дар бинои истиқоматӣ, дар дохили бинои ба таври иловагӣ сохташуда, инчунин бинои иловагӣ дар манзили истиқоматӣ сохташуда манъ аст:

- объектҳои речаи қорашон баъди соати 23.00;

- ҳаммом ва саунаҳо;

- объектҳои хӯроки умумӣ бо миқдори беш аз 50 ҷойи нишаст ё майдони умумии беш аз 250 метри мураббаъ бо истифодаи дастгоҳи пахши мусиқӣ;

- пуштагарӣ ва хушқашӯй (ба истиснои бунгоҳҳои қабул ва пуштагарӣҳои худхизматрасон бо иқтисоди то 75 кг дар як рӯзи корӣ);

- студияҳои сабти овоз;

- маҳдудиятҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст.

3. Дар объектҳои савдо, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ ҷойгиркунонии толорҳои бизнеси бозӣ, автоматҳои бозӣ ва ғайра, ба истиснои толорҳои бозихои кӯдакона манъ аст.

4. Объектҳои асосӣ, ғайриасосии доимӣ ва бозорҳои бо асбобу анҷоми махсуси савдою технологӣ ҷиҳозонидашуда мувофиқи ҳулосаи комиссияи давлатии қабул ба истифода дода мешаванд.

5. Ҳангоми аз ҷониби субъекти савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ ғайридавлатӣ қабул намудани қарор дар бораи речаи қораи шабонарӯзии объект ҷунин реча тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ мувофиқ карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

Моддаи 14. Хусусиятҳои ҷойгиркунони ва ташкили бозор

1. Бозор аз ҷониби шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси озмун ва талаботи меъморӣ ва шахрсозӣ ташкил карда мешавад.

2. Ҳангоми зарурати ташкили ин ё он намуди бозор ҳолатҳои зерин ба назар гирифта мешаванд:

- зарурати таъмини аҳолии маҳалли муайян бо ин ё он намуди мол;

- мавҷудияти қитъаи замин барои ташкили бозор;

- баҳисобгирии талаботу пешниҳоди сокинони маҳалли мазкур.

3. Ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳанда, ки барои ташкили бозор заруранд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд.

4. Тарҳкашӣ, азнавтараҳкашӣ ва сохтмони биноҳои бозор, таҷдид ва навсозии биноҳо, иморатҳо, иншоот ва биноҳои дар онҳо мавҷудбуда аз ҷониби маъмурияти бозор бо риояи меъёру қоидаҳои

меъморӣ, шахрсозӣ, санитарию гигиенӣ ва иморатсозӣ, талаботи асосие, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муқаррар намудааст, амалӣ гардонида мешаванд.

5. Таҷҳизонидан ва нигоҳдории бозор, таваккуфгоҳи воситаҳои нақлиёт, ҷойҳои истифодабарии умум, мавзеъ барои ҷойгиркунонии воситаҳои оташнишонӣ ва аз сӯхтор огоҳкунандаи шахрвандон ҳангоми руҳ додани ҳолатҳои садамавӣ ва ғайра, ҷойи муносиб барои насби маводи иттилоотӣ маълумотӣ оид ба қоидаҳои тартиби фаъолият дар бозор, маъмурияти бозор ва роҳбари он, дар бораи ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон ва таъминкунандаи робита бо мақомоти дахлдори назоратӣ, инчунин рақамҳои телефони мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии дахлдор (рақами телефонҳои "Робитаи мустақим") барои муроҷиати шахрвандон аз ҷониби маъмурияти бозор амалӣ гардонида мешаванд.

6. Дар бозорҳои фурӯши маводи истеъмоли лабораторияҳо (байторӣ, санитарӣ ва ғайра) барои таҳлили маводи фурӯшии ҳӯрокворӣ ташкил карда мешаванд.

7. Ҳангоми фурӯши молҳо (иҷрои қору хизматрасонӣ) бо истифодаи воситаҳои ченак (тарозу, санги тарозу, зарфҳои ченақдор, метрҳо ва ғайра) бо мақсади аз ҷониби харидорон санҷидани саҳеҳии нарх, андоза ва вазни молҳои харидашуда (иҷрои қору хизматрасонӣ) дар ҷойи муносиби бозор асбобу анҷоми ченкунандаи ҷавобгӯи қоида ва меъёрҳои метрологӣ насб карда мешаванд.

8. Ба мақомоти қорҳои дохилӣ, инчунин бо талаби мақомоти назоратӣ ва санҷишӣ ба қормандони онҳо барои иҷрои ӯҳдадорихояшон бояд дар бозор устои доимӣ ва ё муваққатӣ ҷудо карда шавад.

9. Маъмурияти бозор вазифадор аст:

- бозорро дар ҳолати дахлдори санитарӣ ва техникӣ, ки ҳифзи муҳити зист, бехатарии эпидемиологӣ, эпизоотӣ ва экологиро дар мавзеи ҷойгиршавии он таъмин менамояд, нигоҳ дорад, инчунин барои баргараф ва нест кардани манбаъҳои бемориҳои сироятӣ ва паразитӣ ё паҳншавии ин бемориҳо ҳангоми пайдо шудани онҳо мусоидат намояд;

- барои ташкили савдо, аз чумла барои қабул, нигоҳдорӣ, фурӯши мол (иҷрои қору хизматрасонӣ), таъминот бо барқу об, гармӣ ва канализатсия шароити зарурӣ фароҳам оварад;

- нигоҳдории бехатарии молеро, ки барои нигоҳдорӣ супурда мешавад, таъмин намояд;

- талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бораи бехатарӣ аз сӯхтор иҷро намояд;

- дигар талаботи пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро намояд.

10. Ҷойҳои савдо дар бозор дар асоси нақшае, ки маъмурияти бозор дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба назорати таъмини бехатарӣ аз сӯхтор, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ, назорати таъмини амнияти санитарию эпидемиологӣ аҳоли, ҳифзи муҳити зист ва оид ба назорати химояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон таҳия ва тасдиқ намудааст, ҷойгир карда мешаванд. Ташкил ва пешниҳоди ҷойҳои савдо, ки дар нақшаи ҷойгиркунонии нуқтаҳои савдо пешбинӣ нашудаанд, манъ аст.

11. Ба маъмурияти бозор мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти зиддиинҳисорӣ ҳангоми тақсими ҷойҳои савдо ба миён гузонтани шартҳои маҳдудкунанда манъ аст.

12. Ҳангоми тартиб додан ва тасдиқ намудани нақшаҳои ҷойгиркунонии ҷойҳои савдо дар бозорҳои универсалӣ маъмурияти бозор барои анҷом додани фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ба шахсоне, ки хоҷагии деҳқонӣ (фермерӣ), хоҷагии ёрирасони шахсӣ доранд, бо боғдорӣ, обҷорӣ ва қорводорӣ машғуланд, аз рӯи миқдори муайяннамудаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ки дар ҳудуди он бозор ҷойгир аст, ҷойҳои савдо пешбинӣ ва ҷудо менамояд.

13. Маълумотеро, ки ҳангоми бастанӣ шартнома дар бораи ҷудо намудани ҷойи савдо пешниҳод мегардад, бо ҳуҷҷат тасдиқ кардан зарур аст.

14. Арзиши шартнома оид ба пешниҳоди ҷойи савдо аз ҷониби маъмурияти бозор муайян карда мешавад.

15. Зимни имконнопазирии истифодаи ҷойи савдо аз ҷониби шахсе, ки дар бораи ҷудо кардани ҷойи савдо шартнома бастааст, дар ҳолатҳои боздоштани мӯҳлати амал ё бекор кардани шартнома ё қатъи фаъолияти маъмурияти бозор маъмурияти бозор дар назди ин шахс мутобиқи қонунгузори граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

16. Ҳангоми тартиб додан ва тасдиқ намудани нақшаи ҷойгиркунонии ҷойҳои савдо дар бозори кишоварзӣ ва бозори кооперативии кишоварзӣ маъмурияти бозор вазифадор аст бевосита ба истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ барои фурӯши мол ба миқдори муқаррарнамудаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, аммо на камтар аз панҷоҳ фоиз аз шумораи умумии онҳо ҷойҳои савдори пешбинӣ ва пешниҳод намояд.

17. Ҷойҳои савдо дар бозори кишоварзӣ ба истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, инчунин ба шахсоне, ки хоҷагии деҳқонӣ (фермерӣ), хоҷагии ёрирасони шахсӣ доранд, бо боғдорӣ, обҷакорӣ, чорводорӣ машғуланд, ба таври соддакардашуда ва бо тартиби муқаррарнамудаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ба мӯҳлати на зиёда аз 6 моҳ ҷудо карда мешаванд.

18. Фурушанда мол (иҷрои қору хизматрасонӣ)-ро дар бозор танҳо дар сурати мавҷудияти қорти фурушанда, ки зимни бастанӣ шартнома дар бораи пешниҳоди ҷойи савдо дода мешавад, ба фуруш мебарорад.

19. Қорти фурушанда ҳангоми бастанӣ шартнома дар бораи ҷудо кардани ҷойи савдо ба расмият дароварда, ба ҳар як фурушанда дода мешавад ва дар сари сина насб гардида, нисбат ба ҳамаи ҷойҳои савдои дар он зикрёфта дар доираи як бозор эътибор дорад.

20. Дар бозор (ба истисноӣ бозорҳои маҳсусгардонидашуда ва универсалӣ) фуруши молҳое, ки савдои озоди онҳо тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ ё маҳдуд карда шудааст, инчунин фуруши маҳсулоти зерин манъ карда мешавад:

- тамоку, нӯшоқиҳои спиртӣ, маҳсулоти алкоғолӣ ва оби ҷав;
- маҳсулоти консервшудаи истеҳсоли ҳонагӣ, маҳсулоти кулинарии аз гӯшт, моҳӣ ва маҳсулоти қаннодии дар ҳона тайёргардида;
- молҳои таъиноти маишӣ аз нигоҳи техникӣ мураккаб;
- ҳомилҳои иттилоотии компютерӣ;
- молҳои кимиёӣ барои рӯзгор, пестисидҳо ва агрокимиёҳо;
- маснуоти пиротехникӣ;
- маснуот аз металлҳои қиматбаҳо бо сангҳои қиматбаҳо, аз металлҳои қиматбаҳо бо сангҳои нимқиматбаҳо ва сунъӣ, сангҳои қиматбаҳои сайқалдодашуда;
- автомобилҳо, ядакҳо ва агрегатҳои рақамгузоришудаи онҳо.

21. Назорати риояи қоидаҳои савдо ва ташкили фаъолияти бозорҳо, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 8.08.2015 № 1216).

22. Ҷойгиркунии, фаъолият ва назорати нуқтаҳои хизматрасонии маишӣ дар бозор тибқи муқаррароти қисмҳои 9-15 ва 18-21 моддаи мазкур ба роҳ монда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

Моддаи 15. Тартиби ҷойгиркунонӣ ва ташкили фаъолияти объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ дар ҳудудҳои алоҳидаи Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҷойгиркунонӣ ва ташкили фаъолияти объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ дар ҳудудҳои алоҳида, аз ҷумла дар нақлиёти роҳи оҳан, нақлиёти ҳавоӣ ва обӣ, минтақаи гумрукӣ ва муассисаҳои таълимӣ бо назардошти хусусиятҳои хоси гурӯҳи истеъмолкунанда бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

2. Дар ҳудудҳои дар қисми 1 моддаи мазкур зикргардида метавонанд меъёрҳои пешниҳоди намудҳои алоҳидаи молҳо бо маҳдудкунии шаклҳои фуруши мол (хизматрасонӣ), номгӯи молҳои фурушӣ (хизматрасонӣ) ва речаи қори объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ қорӣ карда шаванд.

Моддаи 16. Тартиби ҷойгиркунонӣ ва ташкили қори объектҳои доимӣ ва сайёри савдо, хӯроки умумӣ, хизматрасонии маишӣ ва шабакаи савдои хурди чакана

1. Ҳангоми нокифоягӣ ва ё сатҳи пасти таъминоти шабакаи савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ ба аҳоли, бо назардошти талабот ва тақлифҳои соқинони маҳалли мазкур, фаъолияти сохторҳои зерин иҷозат дода мешавад:

- объектҳои доимии ғайрирасосии савдои хурди чакана - павилёнҳо дӯконҳо, автоматҳои савдо ва дигар биноҳои муваққатӣ;
- объектҳои сайёри савдои хурди чакана - ғурфаҳо, мағозаҳои автомобилӣ, автосистернаҳо, аробаҳо.

2. Объектҳои мазкур дар қитъаҳои заминҳои холии маҳал тибқи нақшаҳои ҷойгиркунонии онҳо бо асосҳои зерин ҷойгир карда мешаванд:

- шартномаҳои иҷораи қитъаҳои замин барои объектҳои доимии ғайрирасосӣ (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- иҷозате, ки аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои объектҳои сайёри савдои хурди чакана дода мешавад.

3. Тартиби таҳияи нақшаҳои ҷойгиркунонӣ ва ташкили қор, аз ҷумла талабот нисбат ба речаи қор ва махсусгардонии объектҳои доимии ғайриасосӣ ва объектҳои сайёри шабакаи савдои хурди чакана, тартиби додани иҷозат тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

4. Бо гузашти мӯҳлати иҷозат барои ҷойгиркунонӣ ва ба охир расидани шартномаи иҷораи қитъаи замин соҳиби объектҳои доимии асосӣ ё сайёри шабакаи савдои хурди чакана ӯҳдадор аст ғайриасосӣ фаъолияти худро қатъ намояд, ба истиснои ҳолатҳои, ки бо тартиби муқарраргардида мӯҳлати ҷойгиркунонӣ ва иҷораи қитъаи замин тамдид карда шуда бошад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

5. Тавассути объектҳои доимии ғайриасосӣ ё сайёри шабакаи савдои хурди чакана молҳои фурӯхта мешаванд, ки шароити махсуси нигоҳдорӣ ва фурӯширо талаб намекунанд ва хизматҳои расонида мешаванд, ки шароити махсуси хизматрасонино талаб намекунанд.

6. Дар объектҳои сайёри шабакаи савдои хурди чакана фурӯши молҳои озуқаворӣ истехсоли ғайриасосӣ, ки борбандии саноатӣ наҷуданд ва молҳои озуқаворӣ зудвайроншаванда ҳангоми набудани таҷҳизоти яхдонии қоршоям манъ аст.

7. Дар объектҳои доимии ғайриасосӣ ва сайёри шабакаи савдои хурди чакана фурӯши тамоқу, нӯшоқиҳои спиртӣ, маҳсулоти алкоғолӣ ва оби ҷав, ба истиснои павилёнҳои ҷавобгӯи талабот ба объектҳои савдо оид ба фурӯши ҷунин маҳсулот, ки тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидаанд, манъ небушад.

БОБИ 4. ТАЛАБОТИ АСОСӢ БА СУБЪЕКТҲОИ САВДО ОИД БА ТАШКИЛ ВА АМАЛӢ НАМУДАНИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

Моддаи 17. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳангоми ташкил ва амалӣ намудани савдо ва хизматрасонии маишӣ

1. Бо савдо ва хизматрасонии маишӣ субъектҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур машғул мешаванд, ба шарт ки қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

2. Субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳангоми ташкил ва амалӣ намудани фаъолияти худ, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон, мустақилона муайян менамоянд:

- машғул шудан бо савдо (савдои яқлӯхт ва (ё) чакана, хизматрасонӣ дар соҳаи хӯроқи умумӣ ва ё маишӣ);

- шакли савдо (дар объектҳои доимии савдо, берун аз объектҳои доимии савдо, аз ҷумла ярмаркаҳо, намоишҳо, дастифурӯшӣ, усули фосилавии фурӯши мол, фурӯши мол бо истифодабарии автоматҳо, дигар шаклҳои савдо);

- усули савдо (бо истифодабарӣ ва бе истифодабарии объектҳои савдо);

- махсусгардонии савдо (савдои универсалӣ ва махсусгардонидашуда, хизматрасонӣ оид ба хӯроқи умумӣ ва ё хизматрасонии маишӣ);

- навъи объектҳои савдо, ки барои амалӣ гардонидани савдо истифода мегардад (объектҳои доимии савдо ва объектҳои сайёри савдо);

- асосҳои барои истифодабарии молу мулк ҳангоми савдо ва хизматрасонии маишӣ (ҳуқуқи моликият ва (ё) дигар асосҳои қонунӣ);

- нархи молҳои фурӯшӣ, хизматрасонии хӯроқи умумӣ ва маишӣ;

- шакли интишори реклама дар объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ва пешдӯкҳои он;

- шартҳои бастани шартномаҳои хариду фурӯши мол, шартномаҳои хизматрасонии пулакӣ.

3. Тартиб ва шартҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҷунин ҳолатҳоро дар бар мегирад:

- номгӯи (ассортименти) молҳои фурӯшӣ, маҳсулоти истехсоли худии қорхонаҳои хӯроқи умумӣ ва хизматрасонии маишӣ;

- речаи қор;

- тарз ва усулҳои, ки тавассути онҳо савдо ва хизматрасонии маишӣ амалӣ гардонидани мешавад;

- миқдор, навъҳо, моделҳои таҷҳизоти технологӣ, асбобу анҷоме, ки ҳангоми савдо ва хизматрасонии маишӣ истифода бурда мешаванд;

- усули ба маълумоти харидорон расонидани иттилоот дар бораи фурӯшанда, молҳои ба савдо пешниҳодшуда, хизматрасонӣ;

- кафолати сифат ва мӯҳлати амали он;

- тартиб ва шартҳои дигари савдо.

4. Тартиб ва шартҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки дар қисми 3 моддаи мазкур пешбинӣ гардидаанд, нисбат ба корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои савдо бо қарори мақомоти давлатии дахлдор муқаррар карда мешаванд.
5. Субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳуқуқ дорад:
- аз мақоми ваколатдори давлатӣ иттилооти марбут ба ҳамаи масъалаҳои ташкили савдо ва хизматрасонии маишӣ, аз ҷумла санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи масъалаҳои соҳаи савдоро дар бораи санҷишҳои пешбинишудаи фаъолияти онҳо (ба истиснои санҷишҳои амалиётӣ) талаб намояд ва мувофиқи масъалаҳои марбут ба риояи қонунгузорӣ оид ба танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ тавзеҳоти хаттӣ гирад;
 - манфиатҳои худро оид ба масъалаҳои муносибатҳои савдо шахсан ё тавассути намояндаи худ муаррифӣ намояд;
 - ҳангоми гузаронидани назорати давлатии савдо дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ иштирок намуда, нусхаи ҳуҷҷатҳоро аз рӯи натиҷаи назорат талаб намояд;
 - бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба санадҳои санҷиши мақоми ваколатдори давлатӣ ва огоҳиномаҳо оид ба санадҳои санҷиши савдо ва амали (ё беамалии) шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ шикоят намояд;
 - ҳифзи сирри тижоратиро аз шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ талаб намояд;
 - иттилоот ва ҳуҷҷатҳоеро, ки ба савдо ва хизматрасонии маишӣ дахлдор нестанд, пешниҳод накунад;
 - аз шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ ва сохторҳои минтақавии он ҳангоми анҷом додани амалҳо нисбат ба субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ риояи қонунгузорию дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ талаб намояд;
 - санадҳо (қарорҳо) ва талаботи мақоми ваколатдори давлатӣ ва шахсони мансабдори онро, ки ба қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ мутобикат намекунанд, иҷро накунад;
 - аз шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ, ки санҷиш мегузаронанд, асоси гузаронидани санҷишро талаб кунад, бо шаҳодатномаи хизмати онҳо шинос шавад;
 - аз мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброни зарарро, ки дар натиҷаи қабули қарор ва амали (беамалии) шахсони мансабдори ӯ расидааст, талаб намояд;
 - ҷиҳати гузаронидани санҷиши савдо ва хизматрасонии маишӣ мутахассисон, намояндагони ассотсиатсияҳо ва дигар ташкилотҳои ҷамъиятиро ҷалб намояд;
 - субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ дорои дигар ҳуқуқҳои мебошад, ки қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.
6. Ба субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳимояи судии ҳуқуқ ва манфиатҳои онҳо кафолат дода мешавад.
7. Тартиби ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.
8. Иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадорихо оид ба таъмини ҳуқуқҳои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ боиси ҷавобгарии пешбинишудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.
9. Субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти худ ўҳдадоранд:
- ба харидор дар бораи сифат ва маҳалли истеҳсоли мол ва хизматрасонӣ, хусусиятҳои истеъмолӣ, ўҳдадорихоӣ кафолатӣ ва тартиби пешниҳоди арзу шикоят, усул ва қоидаҳои истифодабарии маҳсулот, тарзи нигоҳдории он, инчунин маҳалли ҷойгиршавӣ ва дигар реквизитҳои фурушанда ё тайёркунанда (иҷрокунанда) иттилооти зарурӣ ва саҳеҳ пешниҳод намоянд;
 - асбобҳои назоратию ҷенкунии ҷавобгӯи талаботи низоми давлатии таъмини ягонагии ченакҳоро дар ҷойи муносиби объекти савдо ҷойгир намоянд;
 - ҳангоми пайдоиши шубҳаи харидор нисбат ба ҳаҷм, вазн ва андозаи мол ба ӯ имконият фароҳам оранд, ки тавсифи зикргардидаи ченакҳоро бо асбобҳои назоратию ҷенкунӣ мустақилона санҷад;
 - ҳангоми фуруши молҳое, ки тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба молҳои сертификатсияшаванда мансуб дониста шудаанд, бо талаби харидор сертификати мутобикати молро (ё нусхаи онро) пешниҳод кунанд;

- бо тартиб ва ҳолатҳои пешбиниамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон аз дастгоҳҳои назоратии ҳазинавии дорой хотираи фискалӣ истифода баранд;
 - молеро, ки ҷавобгӯи талабот ва меъёрҳои бехатарӣ нест, аз муомилот бароранд;
 - дастурҳои мақоми ваколатдори давлатиро, ки бо тартиби муқарраргардида дода шудаанд, иҷро намоянд;
 - ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба моҳияти масъалаҳои марбут ба иҷрои Қонуни мазкур ва риоя накардани қоидаҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ дар рафти аз ҷониби он гузаронидани тафтиш ва аз рӯи натиҷаҳои он тавзеҳот манзур намоянд;
 - бо тартиби муқарраргардида пешбурди баҳисобгирии амалиёти молиро таъмин намоянд, ҳисоботи пешбиниамудаи қонунгузори пешниҳод намоянд;
 - дигар муқаррароти муайяннамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистонро риоя намоянд.
10. Қорманд намояндаи расмӣ фурушанда (иҷроқунанда) ҳисоб мешавад, ба шарте ки аз номи фурушанда (иҷроқунанда) ва ҳимояи манфиати он тибқи ваколатнома ва ё қонун баромад қунад ё агар он мустақилона ба истеъмолқунандагон ба ҳайси фурушанда (иҷроқунанда) хизмат расонад.
11. Фурушанда (иҷроқунанда) ҳуқуқ дорад, ки хизматрасонии истеъмолқунандагонро мустақилона анҷом диҳад, агар он ҷавобгӯи ҳамаи талаботе бошад, ки мутобиқи Қонуни мазкур нисбат ба қорманд муқаррар шудааст.
12. Фурушандагон (иҷроқунандагон) барои иҷрои қорҳое, ки бевосита бо хизматрасонии истеъмолқунандагон алоқаманданд, бояд қормандони таҳассусӣ дошта бошанд, ки аз ҷумлаи қормандони ҳайати қорҳона буда, ба таври қироя қор меқунанд, таҳсилоти дахлдори қасбӣ ва омодагии қасбӣ, омодагии гигиени қасбӣ доранд ва аз тапҳиси тиббӣ гузаштаанд.
13. Дар толори фуруш қормандоне, ки бо хизматрасонии истеъмолқунандагон машғуланд, бояд либоси ягонаи махсус дошта бошанд.
14. Ба қори савдо ва хизматрасонии маишӣ шаҳсони зерин роҳ дода намешаванд:
- агар иҷозати дахлдори тиббӣ надошта бошанд, ба шарте ки, мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор барои пешбурди ин гуна қумуди савдо ва хизматрасонии маишӣ қунин иҷозат муқаррар гардида бошад;
 - ноқилиғони то 18-сола, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 18. Таҳсилоти қасбӣ, тайёри ва бозомӯзии қасбӣ

1. Қормандоне, ки бевосита ба истеъмолқунандагон хизмат мерасонанд, бояд дар сатҳи на қамтар аз қурси таҳсилоти бо ҳуҷҷати дахлдор тасдиқшуда тайёрии қасбӣ дошта бошанд.
2. Қормандон бояд ҳар се сол як маротиба аз ҳисоби маблағи фурушанда (иҷроқунанда) аз бозомӯзии қасбӣ гузаранд.

Моддаи 19. Муоинаи тиббӣ

1. Қормандон вазиқадоранд аз муоинаи пешақии тиббӣ (ҳангоми қабул шудан ба қор) ва муоинаи даврии профилақтикии тиббӣ бо тартиби муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ гузаранд.
2. Муоинаи пешақии тиббӣ аз ҳисоби ҳуди қормандон ё аз ҳисоби қорфармо гузаронида мешавад.
3. Муоинаҳои даврии профилақтикии тиббӣ аз ҳисоби фурушанда (иҷроқунанда) гузаронида мешаванд.

БОБИ 5. ТАРТИБИ ХИЗМАТРАСОНӢ БА ГУРӢҲҲОИ АЛОҲИДАИ ИСТЕЪМОЛҚУНАНДАГОН, НАРҲГУЗОРӢ, НОМГӢИ МОЛҲО ВА НАМУДҲОИ ХИЗМАТРАСОНӢ АЗ ҚИҲАТИ ИҚТИМОӢ МУҲИМ

Моддаи 20. Ташқили хизматрасонӣ барои гурӯҳҳои алоҳидаи истеъмолқунандагон, ки аз ҳифзи иқтимоӣ истифода мебаранд

1. Қиҳати хизматрасонӣ ба гурӯҳҳои алоҳидаи истеъмолқунандагон, ки аз ҳифзи иқтимоӣ истифода мебаранд, мақомоти иҷроқии маҳаллии ҳоқимияти давлатӣ дар доираи ваколаташон метавонанд объектҳои махсусгардонидашудаи савдо ва хизматрасонии маиширо муайян намоянд, ки дар онҳо нарҳи мол (хизматрасонӣ) нисбат ба қунин моли (хизматрасонии) дар минтақа мавҷудбуда пастр аст.
2. Мақомоти маҳаллии ҳоқимияти давлатӣ дар доираи ваколаташон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ метавонанд усул ва механизмиҳои муҳталифи дастгирии қунин объектҳои савдо ва

хизматрасонии маиширо амалӣ намуда, аз ҷумла барои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ имтиёзҳо фароҳам оваранд.

Моддаи 21. Нархгузорӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ

1. Нархи мол (қору хизматрасонӣ) аз ҷониби субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ, ба истиснои талаботи пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти зиддиинҳисорӣ, мустақилона муайян карда мешавад. Ба танзими давлатии нархҳо танҳо тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода мешавад.

2. Нархи молҳое, ки субъектҳои савдо мефурӯшанд ва подоши хизматрасонии маишӣ, инчунин дигар шартҳои шартнома барои ҳамаи истеъмолкунандагон бояд якхела бошанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ барои гурӯҳҳои алоҳидаи истеъмолкунандагон фароҳам овардани имтиёзҳо пешбинӣ гардидаанд.

3. Субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ ўҳдадор аст, ки мавҷудияти нархномаҳои ягона, дақиқ ва ба расмият даровардашударо барои молҳои фурушӣ бо зикри номи мол, навъ, нархи вазн ё воҳиди мол, имзои шахси аз ҷиҳати моддӣ масъул ё мўҳри ташкилот ва санаи таҳияи нархнома таъмин намояд.

4. Ҳангоми дастифурӯшии мол фурушанда ўҳдадор аст бо худ нархномаеро дошта бошад, ки дар он номгўй ва нархи мол зикр гардидааст.

5. Бо мақсади танзими давлатии нархи молҳо ва намудҳои алоҳидаи молу хизматрасонии аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон механизмҳои мухталифи нарх ва тарифҳои (аз ҷумла муқаррар намудани ҳадди ақал ва ё ҳадди ниҳой, танзими нархи иловагии (иловагулии) онҳо (аз ҷумла, муқаррар намудани ҳадди ниҳой (ҳадди ақал ва ё ҳадди ниҳой), мониторинги калкулятсия ва ташаккули нархро барои ин молҳо истифода мебарад. Нарх ва тарифҳо барои ҷунин молҳо, иловагулӣ ба нархҳо мутобиқи қонунгузории зиддиинҳисорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 22. Навъҳои молу хизматрасонии аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим

1. Дар объектҳои савдои чакана, хизматрасонии маишӣ, ки ба таври дахлдор махсус гардонидани шудаанд, навъи молҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим фурухта ва хизматҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим расонида мешавад.

2. Ба навъҳои молҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим инҳо дохил мешаванд:

- молҳои озуқаворӣ - нон, маҳсулоти нонӣ, биринҷ, орд, намак, шакар, чой, гўшт, шир, маҳсулоти ширӣ, рағани ҳайвоноту растани, маргарин, тухм, моҳӣ, ярма, маҳсулоти макаронӣ, картошка, қарам, лаблабу, сабзӣ ва пиёз;

- молҳои ғайриистеъмоли - собун, воситаҳои шустушўии синтетикӣ, ҳамираи дандон, мисвок, болопўши раҳти хоб ва либос, ҷўроби мардонаю занона, китоб, молҳои мактабӣ, сўзан, ришта, гўгирд, шамъ ва ҷароғ.

3. Ба навъҳои хизматрасонии аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим инҳо дохил мешаванд:

- барои сартарошхонаҳо - мўйсаргирии оддӣ;

- барои шустагарӣ - шустушўи болопўши раҳти хоб;

- барои ҳаммом ва саунаҳо - қабули душ;

- барои корхонаҳои таъмири асбобу анҷоми маишӣ, радиоэлектронӣ, мошини дастгоҳҳои маишӣ - таъмири яхдон, асбобҳои гармидиҳанда, телевизор, дарзмол ва чангкашакҳо;

- барои ателйе - таъмири маҳсулоти дарздўзӣ, насосҷӣ бе порақунӣ, аз нав буридан ва аз нав дўхтан;

- барои суратгирхона - тайёр намудани сурат барои ҳуҷҷатҳо;

- барои корхонаҳои таъмири металл - сохтани калид;

- барои корхонаҳои таъмири пойафзол - ҳама гуна таъмир, ба истиснои нав ва иваз намудани қисми болоӣ ва пошнаи пойафзол.

БОБИ 6. ТАШАККУЛЁБИИ ЗАХИРАҲОИ ИТТИЛООТИИ ДАВЛАТӢ ДАР СОҲАИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

Моддаи 23. Ташаккулёбии захираҳои иттилоотии давлатӣ

1. Таъминоти давлатии иттилоотӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

2. Дар сомонҳои расмӣ мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳар се моҳ иттилооти зерин ворид мекунанд:

- дар бораи қарорҳои қабулнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ;

- дар бораи нашри санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки муносибатҳоро дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ танзим менамоянд;

- дар бораи нархи миёнаи намудҳои алоҳидаи мол;

- дигар иттилооти муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ пешбурди феҳристи савдо ва хизматрасонии маиширо таъкил мекунад ва дастрасии маълумоти онро таъмин менамояд. Феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ маълумотро дар бораи субъектҳои савдо, субъектҳои савдои чакана (ба истиснои молистеҳсолкунандагон) ва дигар субъектҳои савдо оид ба вазъи савдо ва хизматрасонии маишӣ дар бар мегирад.

4. Барои ба феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ ворид намудани маълумоти дар қисми 3 моддаи мазкур пешбинишуда, ки ворид намудани чунин маълумотро тасдиқ менамояд, пешбинӣ намудани тобеият ҷиҳати анҷом додани амали муайян, қабули қарор нисбат ба субъектҳои савдо, субъектҳои савдои чакана (ба истиснои молистеҳсолкунандагон), дар хусуси дар феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ мавҷуд будани иттилоот оид ба ҳамин субъектҳои хоҷагидор ва (ё) савдо ва хизматрасонии маишӣ ситонидани маблағ манъ аст.

5. Субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки ба савдои чакана, яклухт, дигар намудҳои ҷабзӣ савдо, хизматрасонии хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ машғуланд, ўҳдадоранд, ки ба мақоми ваколатдори давлатӣ барои таъкили захираҳои давлатии иттилоотӣ тибқи шакл ва мӯҳлати муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот пешниҳод намоянд.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 24. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 25. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе, 19 март соли 2013, № 943

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАҶОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ"

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ" қабул карда шавад.

Раиси

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон Ш. Зухуров

ш. Душанбе, 19 декабри соли 2012, № 1020

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ"

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ"-ро баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ" ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон М. Убайдуллоев

ш. Душанбе, 28 феввали соли 2013, № 467